מהו בתר נישואין אזלינן. מתוך פירוש הקונטרס משמע דשמואל ידע דמיבעיא ליה אם מותר לכונסה משבגרה או לא תע"ג דמתניתין לא מיירי באיסור קיחה מ"מ שמואל הוה מדמי איסור קיחה לאיסור חללה וקשה לר"י דמעיקרא פשט ליה שמואל דבתר נישואין אזלינן ובתר הכי פשט ליה דבתר אירוסין אזלינן ועוד דלא הוה ליה למימר לשוויה חללה לא קמיבעיא לי כיון דאיתיה לא תע"ג

הבא על יבמתו פרק ששי יבמות

הבא על אחותו ומשני משום הערלה הוא דפגמה איפטר ליה מקטלא ממונא לא משלם עד גמר ביאה ופירש בקונטרס דאין משלם קנס עד גמר ביאה שיש שם השבת בתולים ומפרש ר"ת וריב"ם דודאי משלם קנס מהערלה ואשלא בדרכה אע"ג דאין משיר בתולים והתם דוקא קאמר דלא משלם עד גמר ביאה משום דמעיקרא קם לי' בדרכה מיניה דיתן להגילה בנפשו והא דנקט התם כגון שבא עליה שלא בדרכה ואחז ובא עליה בבדרכה הוה מצי למינקט ואחז ובא עליה שלא בדרכה כיון דחייב קנס אשלא בדרכה ועוד מצינו למימר דאע"ג דיש קנס בשלא בדרכה בהערלה אין קנס לפי שלא נתרבתה הערלה להיות כגמר ביאה לענין קנס דהא לערלה ומייבי לאוין ומייבי עשה ואשה לבעלה ובמה מצרכינן קראי לעיל (דף נה.) לרבות הערלה וכן משמע מתוך הך דשמעתין דאי יש קנס בהערלה הוה ליה לשנויי כגון שלא עשה אלא נשיקה ובנשיקה אינו משיר בתולים כדמשמע בפרק בן סורר (סנהדרין דף עג: וסס) וא"ת ואי אין קנס בהערלה איאך אינ מתחייב קנס למאן דאמר הערלה זו הכנסת עטרה דהכנסת עטרה הוא משיר בתוליה כדמוכח בבן סורר (ג"ז שם) ואז היא כבר בעולה ורחמנא אמר בתולה ולא בעולה וי"ל דבהכי חייב רחמנא הואיל ובבעילה זו נעשית בעולה אע"ג דלא מתחיל חיוב קנס עד אח"כ דאי לא תימא הכי למה ליה למכתב הערלה כלל ליתי הערלה מגערה המאורסה בכל העריות דאיתקוש כולם להדדי כדאמרי' בריש פירקין (דף נה.) ובגערה המאורסה ע"כ מיחייב בהערלה דאי בגמר ביאה כבר השיר בתוליה בהכנסת עטרה ורחמנא אמר בתולה ולא בעולה כדדרשינן בפ' ד' מיתות (סנהדרין סו:) אלא ע"כ אפי' לא מחייב אלא עד גמר ביאה כיון דבביאה זו נעשית בעולה חייב רחמנא אבל קשה אי לא מחייב קנס בהערלה יקח (ויקרא כא) בשעת ליקוחין תהיה בתולה: ח"כ מאי פריך בבן סורר הניחא למ"ד הערלה זו נשיקה אלא למאן דאמר הערלה זו הכנסת עטרה מאי איכא למימר הא לדידה נמי אתי שפיר דהא לא מיחייב קנס בהכנסת עטרה אלא בגמר ביאה ממש: **הא** מני ר' מאיר. אע"ג דלר' מאיר חייבי לאוין וכריתות בני קנס דרב גופיה מוקי מתניתין דרים אלו נערות (כתובות דף נט.) כרבי מאיר בישראל אינו רשאי לקיימה שנאמר ולו תהיה לאשה בשאה הראויה לו תימה דהתם (דף מ.) פריך עלה וליתי עשה ולידחי לא תעשה ומאי פריך שאני הכא דגלי קרא וי"ל דפריך הכי וליתי עשה וכי תימא שאני הכא דגלי קרא אם כן נגמר מהכא בכל מקום דלא דמי ח"נ פריך דלא הוה ליה לאוקמי קרא בחייבי לאוין אלא בחייבי כריתות דוקא דהוה אמינא שמותר לקיימה הואיל ואיתרבו לקנס מהבתולות ומנערות ברים אלו נערות (שם דף נט:) דקראי משתמעי דהיכא דאיכא קנס איכא נישואין אבל בחייבי לאוין ניחא דאתי עשה ודחי לא תעשה אבל קשה דמשני היכא אמרינן דדחי כגון מילה בנערת אבל הכא אי אמרה לא בעינא ליה מי איתיה לעשה כלל ח"כ למה לי קרא למעוטי שלא ישאנה וגראה לר"י דהכא לאו מיתוקא קדרים אלא הכי פירושו ולו תהיה לאשה בשאה הראויה לו פרט לאלמנה משום דדרשינן באלו נערות (שם דף נח.) תהיה מדעתה וכיון דבעינן מדעתה ח"כ בעינן אשה הראויה לו דלא חשיב עשה דהא אי אמרה לא בעינא ליה מי איתיה לעשה כלל ומעיקרא דפריך וליתי עשה ודחי לא תעשה סלקא דעתך דכי אמרה מיהא בעינא ליה ידחה עשה את לא תעשה דלא מסיק אדעתיה דלא אתי עשה ודחי לא תעשה אלא כגון מילה בנערת כו' ח"נ מעיקרא ס"ד כדפי' דמייתורא קא דרים: **ורב דאמר ברבי אלעזר.** לא מסבר רב כרבי אלעזר דהא רב ושמואל דאמרי תרוייהו בוגרת ומוכת עץ לא יצא ורבי אלעזר מכשיר בוגרת אלא הכי קאמר דבר דאמר לרבי אלעזר נבעלה שלא כדרכה פסולה לכהונה כיון דמכשיר בוגרת ואיה לא סבירא ליה והשתא ניחא דפריך אי כר' אלעזר מאי איריא משום בעולה תיפוק ליה דהויא זונה דהא אמר רבי אלעזר פנוי כו' ואי אליבא דנפשיה קאמר מאי פריך דאטו משום דסבר לה כר' אלעזר בחדא סבר לה כותיה בכל מילי דאין שני הדברים הללו תלויין זה בזה דמה ענין זה אצל זה ועוד דעל כרחך לא סבר כוותיה דהא דאמר פנוי הבא על הפנויה עשאה זונה מדפריך ארב בסמוך ובהא אמר רב עמרם דאין הלכה כר' אלעזר ובסוף פ"ק דכתובות (דף טו. וסס) גבי תינוקת שנאנסה פסיק לשם כר' יוסי דמכשיר והיכי הוה מכשיר אפילו בתרי רובי אי סבר פנוי הבא על הפנויה עשאה זונה ודוחק לומר דלא אצטריך לפסוק אלא לבא עליה לשום אישות אלא אליבא דר' אלעזר קאמר ואיה לא סבירא ליה: **שנים** ולא **ארבעה.** וא"ת ומהיכא תיסק אדעתיה למיסר דאיצטריך קרא למעוטי וי"ל דסלקא דעתך לאסור משום דאיתקוש וכי תימא אם איתא דהני נמי אסור לכתוב רחמנא אתנן ומחיר כלב וזונה ח"כ הוה אמינא דכל חד לחוד שרי ומיהו (ב) למאן דאמר (ב"מ לד: ובאבר דוכתי) משמע שנייהו כאחד ומשמע אחד בפני עצמו עד שיפרוט לך הכתוב יחדו ה"ל למכתב הכי ובפ' כל האסורין (תמורה דף ל: וסס) מהאי דרשא דשנים ולא ד' נפקא לן דאין זונות לבהמה: שאינו

הא מני ר"מ. דאמר בתוליה עד שיהו כל בתוליה קיימין פרט לבוגרת ואיתיה ליה בבתוליה למעוטי בעולה שלא כדרכה דשריא: **ורב דאמר.** פסולה כרבי אלעזר דאמר לעיל בתוליה מקנא בתוליה לרבויי בוגרת ואתא בבתוליה למעוטי בעולה שלא כדרכה כדלעיל: **דהויא לה זונה.** ואפי' לכהן הדיוט אסורה: **דהא אמר רבי אלעזר כו'.** לקמן בפירקין (דף סא.): **איסור זונה ליכא.** דילפינן לקמן בשמעתין אין זונות לבהמה: **אי זונה לא הויא.** א"כ לאו ביאה היא ואפי' לכהן גדול תשתרי: **וכ"ת מידי דהויא אמוכח עץ.** דהא רבי אלעזר קאמר במתני' לא יצא את מוכת עץ ותיבעי למימר דאפי' במוכת עץ שלא כדרכה פסולה: **א"כ אין לך אשה שכשרה לכהונה גדולה שלא נעשית מוכת עץ על ידי צרור.** של קיעור בית הכסא: **אלא א"ר זירא.** משכחת לה להא דרב אליבא דרבי אלעזר דהויא בעולה ולא זונה ולא אלמנה ולא גרושה בקטנה יתומה הנשאת לנער ובעלה שלא כדרכה ומיאנה בו דאין כאן פסול זונות ואלמנות וגירושין ואשמעינן רב דיש כאן פסול בעולה לכהן גדול: **כשרה לכהונה.** אפי' לכהן גדול דמוכת עץ בעלמא היא ומאן דשרי במוכת עץ שרי הכא: **למי שאינו איש.** בהמה: **שבסקילה.** אם יש עדים והתראה היכא דליכא עדים והתראה כשרה לכהונה: **בהיתלו.** שם מקום: **כופרי.** כלביס גדולים שאדון בהן מיתה[ה]: **מאחריה.** שלא כדרכה דאי כדרכה לא גרעה ממוכת עץ: רבי לאחר חורבן הבית היה כמה דורות שהיא סוף התנאים ובימי רבן יוחנן בן זכאי חרב הבית דתנן (ר"ה דף כט:) משחרב בית המקדש התקין רבן יוחנן בן זכאי וכו': **אתנן כלב.** (ו) שאם אמר אדם לזונה הילך טלה זה והבעלי לכלבי וחחיר זונה שהחליף זונה בטלה מותרים למזבח. ומדשרי אתנן כלב אלמא לאו זונות הוא: **לא ישא.** כהן גדול דכתיב בתולה נעשה ליקוחין תהיה בתולה: שאין

[ה] לקמן סא: עי. סנהדרין נא. תמורה ג., [ו] ומפרקינן, [ז] תמורה ל: סוטה כ:. [ד] ותמורה ג. ע"ז ל: וגם בסוטה כו:), [ט] ובעריך פי' בלב קטן שנות בגלגה במדבריות מן כפרים).

תורה אור השלם

1. לא תביא אתנן זונה ומחיר כלב בית יי אלהיך לכל נדר כי תועבת יי אלהיך גם שניהם: דברים כג יט

גליון הש"ס

גמ' ורב דאמר ברבי אלעזר. עיין תוספות ה"הש"ס סי' אלף ל"א:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אתנן כלב. נ"ב ומסמא תמורה דף ל' פרש"י הילך טלה זה ותלון בלבתך אצלי אלא דסוגיא דהכא ודבעה כלב בופרי מ' משמע דמיירי בנבעלת לכלב וכן בסוטה דף כו ע"ב: (ב) תוב' ד"ה שנים וכו' ומיהו ודאי למאן דאמר משמע וכו' וכפ' כל האיסורין בלאו האי דרשא:

מוסף רש"י

פנוי הבא על הפנויה כו' עשאה זונה. ליפסל מן הכהונה (סוהדרין נא.) לבעילת זונות קרי זונה (תחורה ל.), אין זונות לבהמה. איכה נעשית זונה כבעילת בהמה ואינה נאסרת על בעלה (סוטה כו:). אתנן זונה. נתן טלה באתנה (שם כו:). ומחיר כלב. החליף כלב בטלה (שם). אתנן כלב. שאם אדם אומר לזונה הילך טלה והבעלי לכלבי (שם) אי: הילך טלה זה ותלון בלבתך אצלי (תמורה ל.). ומחיר זונה. שהחליף טלה בזונה וקנאה לשפחה בתוכי טלה (שם) אי: היתה לי שפחה זונה והחליפה בטלה, ומדקאמר אתנן כלב מוכר מכלל דלאו זונות הוא, דאי זונות הוא הוה מייל עליה שם אתנן (סוטה שם).

תוספות ישנים

הוי בכתובות הא ודאי בתר נשואין אזלינן והוי נשואי פסלות אבל ר' יוחנן אליבא דנפשיה סבר דשרי לכהנים כמו שהבשיר לו לנפוף דקיימה לאיכוסין קאמר דבא: אי כר"א מאי איריא. ומיהו דאטו משום דס"ל כרבי אלעזר בתלתי דשלא כדרכה יפסול כמותו מכל וכל. וא"כ מאי פריך מאי איריא משום בעולה תיפוק לי' דהוה לה זונה דאמר ר"א פנוי הבא על הפנויה עשאה זונה דלמא לא סבר לה כוותיה במילתא דפנוי הבא על הפנויה עשאה זונה וע"ק דהלכה כרב כאיסורי וא"כ הלכה כר' אלעזר דבתולה שלימה משמע וא"כ היכי הוי מצבר שאנו כותבין בכתובות בוגרת כסף זחי מאתן דחזו ליכי מלאוריתא הלא בתיב כי יפתה איש נערה בתולה דבתולה שלימה משמע ומיהו שמעינן מיהר הבתולות שהוא מאתים וא"כ אין בוגרת בבתולה. וע"ק דודאי רב לא מלי סבר כרבי אלעזר דבפ"ק דכתובות פסק רב כר' יוסי דאמר אם רוב העיר מביאין לבתולה תנשא לבתולה ולא אמרינן עשאה זונה משום פנוי הבא על הפנויה אלא אליבא דנפשיה ולכך ליה דהויא לה זונה: גם שיהם שנים ולא ארבעה. משום דאיתקוש: